

ปรีดา

บันทึกข้อความ

กองยุทธศาสตร์และงบประมาณ
ที่ <u>AAA</u>
วันที่ <u>23 มิ.ย. 2569</u>
เวลาที่ <u>1A.30</u>

ส่วนราชการ กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม โทร. ๐-๔๕๙๙-๙-๖๖๔๑ ต่อ ๒

ที่ อจ.๕๒๐๐๓/๑๓๗๔

วันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๖๙

ฝ่ายบริการและเผยแพร่ทางวิชาการ

เรื่อง ขอส่งสำเนาเอกสาร

วันที่ ๒๓ มิ.ย. ๒๕๖๙

เลขที่

เรียน ผู้อำนวยการกองยุทธศาสตร์และงบประมาณ

พร้อมนี้ กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม ขอส่งสำเนาหนังสือจังหวัดอำนาจเจริญ ส่วนที่สุดที่ อจ (กปกจ)๐๐๒๑/ว ๑๔๖ ลงวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๖๙ เรื่องประกาศแจ้งเตือนโรคในฤดูฝน ซึ่งตามนัยหนังสือสำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดอำนาจเจริญ ได้ออกประกาศแจ้งเตือนโรคที่มากับฤดูฝนและแจ้งเตือนโรคที่ระบาดในสัตว์ที่มากับฤดูฝน จึงขอให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องประชาสัมพันธ์ แจ้งเตือนให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับทราบและระมัดระวังโรคภัยในช่วงฤดูฝนดังกล่าว

ในการนี้กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมจึงขอส่งสำเนาเอกสารดังกล่าว มาเพื่อพิจารณาประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบต่อไป รายละเอียดปรากฏตามเอกสารแนบท้าย

จึงเรียนมาเพื่อโปรด

- ทราบ
- ถือปฏิบัติ
- ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป
- จัดส่งข้อมูลกลับภายในวันที่.....

เรียน ผู้อำนวยการกองยุทธศาสตร์และงบประมาณ

เพื่อโปรดทราบ

(นางสมาภรณ์ กสิพันธ์)

ผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม

ประกาศกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดอำนาจเจริญ
เรื่อง แจ้งเตือนโรคที่มาในช่วงฤดูฝน

ด้วยขณะนี้ประเทศไทยได้เข้าสู่ฤดูฝนแล้วเมื่อวันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๖๙ การเปลี่ยนแปลงของสภาพดินฟ้าอากาศในช่วงนี้เป็นสาเหตุทำให้เกิดโรคหลายชนิดที่สามารถแพร่ระบาดได้ง่าย ซึ่งโรคที่มักเกิดในฤดูฝนและพบได้บ่อย แบ่งเป็น ๕ กลุ่ม ได้แก่

๑. โรคติดต่อทางระบบหายใจ ได้แก่ โรคไข้หวัดใหญ่ และโรคปอดอักเสบ
๒. โรคติดต่อที่มีุงเป็นพาหะ ได้แก่ โรคไข้เลือดออก โรคไข้สมองอักเสบ โรคมาลาเรีย และโรคไข้ปวดข้อยุงลายหรือโรคชิคุนกุนยา
๓. โรคติดต่อทางอาหารและน้ำ ได้แก่ โรคอหิวาตกโรค และโรคไวรัสตับอักเสบบี
๔. โรคติดต่ออื่นๆ ได้แก่ โรคมือ เท้า ปาก และโรคเลปโตสไปโรซิส (ฉี่หนู)
๕. ภัยสุขภาพอื่นๆ ที่ต้องเฝ้าระวัง ได้แก่ อันตรายจากสัตว์มีพิษ ภัยจากฟ้าผ่า และอุบัติเหตุทางถนน

ทั้งนี้ โรคที่ต้องเฝ้าระวังเป็นพิเศษ คือ กลุ่มโรคติดต่อทางระบบหายใจ (โรคปอดอักเสบ และโรคไข้หวัดใหญ่) โรคมือเท้าปาก และโรคไข้เลือดออก เนื่องจากพบผู้ป่วยเป็นจำนวนมาก โดยโรคปอดอักเสบ และโรคไข้หวัดใหญ่ สามารถป้องกันได้ด้วยการดูแลสุขภาพให้แข็งแรง ออกกำลังกายสม่ำเสมอ พักผ่อน ให้เพียงพอ ควรอยู่ในที่มีอากาศถ่ายเทสะดวก หลีกเลี้ยงสถานที่มีคนแออัด ดื่มน้ำสะอาด รับประทานอาหารปรุงสุกใหม่ไม่มีแมลงวันตอมใช้ช้อนกลางทุกครั้งเมื่อรับประทานอาหารร่วมกับผู้อื่น และหมั่นล้างมือบ่อยๆ ด้วยน้ำและสบู่หรือใช้แอลกอฮอล์เจลทำความสะอาดมือ เพื่อช่วยป้องกันการติดเชื้อ

ข้อเสนอแนะและวิธีการป้องกันควบคุมโรคในช่วงฤดูฝน มีดังนี้

๑. โรคไข้หวัดใหญ่ทุกสายพันธุ์ สามารถป้องกันได้จากการฉีดวัคซีน หากพบผู้ป่วยให้หยุดเรียนหยุดทำงานจนกว่าจะหาย สวมหน้ากากอนามัยป้องกันการแพร่เชื้อ ล้างมือด้วยน้ำและสบู่บ่อยๆ งดการคลุกคลีกับผู้อื่นหรือเข้าไปในสถานที่แออัด/ห้องแอร์ ควรพบแพทย์โดยเร็วไม่เกิน ๔๘ ชั่วโมง เพื่อรักษาด้วยยาต้านไวรัส

๒. โรคไข้เลือดออก มีุงลายเป็นพาหะนำโรค ผู้ป่วยจะมีอาการไข้สูงลอย ติดต่อกัน ๒-๗ วัน มีอาการปวดศีรษะ ปวดเมื่อยตามตัว ปวดเข่าตา บางรายมีปวดท้อง อาเจียน เบื่ออาหาร มีจุดแดงเล็กๆ ตามแขน ขา ลำตัว รักแร้ อาการทั่วไปคล้ายเป็นหวัด แต่มักไม่ไอและไม่มึนน้ำมูก วิธีการป้องกันให้ใช้มาตรการ ๓ เก็บ ๓ โรค ได้แก่

๒.๑ เก็บบ้านให้สะอาด ปลอดภัย ไม่เป็นที่เกาะของยุงลาย

๒.๒ เก็บน้ำใช้ฝาปิดโถงน้ำให้มิดชิด ปล่อยปลาหางนกยูงหรือปลาระดักกินลูกน้ำหรือใส่ทรายกำจัดลูกน้ำ ไม่ให้มีลูกน้ำยุงลาย

๒.๓ เก็บขยะรอบๆ บริเวณบ้าน เพื่อไม่ให้มีน้ำขังเป็นแหล่งเพาะพันธุ์ลูกน้ำยุงลายในฤดูฝน ทั้งนี้เพื่อป้องกัน ๓ โรคคือ ไข้เลือดออก โรคไข้ปวดข้อยุงลาย และโรคติดเชื้อไวรัสซิกา นอกจากนี้ยังใช้มาตรการ ๕ ป. ในการปราบยุงลาย ได้แก่ ปิด เปลี่ยน ปล่อย ปรับ ปฏิบัติ หากพบผู้ป่วยสงสัยว่าเป็นไข้เลือดออกให้ส่งพบแพทย์ และแจ้งเจ้าหน้าที่สาธารณสุขเพื่อควบคุมโรค

/๓. โรคมือ เท้า ปาก...

๓. โรคมือ เท้า ปาก เป็นโรคที่พบบ่อยในเด็กมีการระบาดทุกปี โดยเฉพาะในช่วงที่เริ่มเข้าหน้าฝนหรือช่วงเปิดเทอม เกิดจากเชื้อไวรัสติดต่อกันได้โดยการสัมผัสน้ำมูกน้ำลายหรืออุจจาระผู้ป่วยโดยตรงหรือทางอ้อม เช่น สัมผัสผ่านของเล่น อาการของโรคมักเริ่มด้วยอาการไข้ เจ็บปาก รับประทานอะไรไม่ค่อยได้ เพราะมีแผลในปากเหมือนแผลร้อนใน และมีผื่นเป็นจุดแดง หรือเป็นคุ่มน้ำใสขึ้นบริเวณฝ่ามือ ฝ่าเท้า ส่วนใหญ่จะมีอาการไม่มากและจะหายเองใน ๑ สัปดาห์ แต่มีโอกาสเกิดอาการรุนแรงหรืออาจทำให้เกิดสมองอักเสบ อันตรายถึงขั้นเสียชีวิตได้ ผู้ป่วยจะมีอาการซึม อ่อนแรง ชัก เดินเซ หอบ อาเจียน หากพบอาการเหล่านี้ควรนำส่งแพทย์โดยด่วน วิธีการป้องกัน คือ การรักษาความสะอาดของสภาพแวดล้อม เน้นการล้างมือด้วยน้ำ และสบู่ทุกครั้งหลังเข้าห้องน้ำและก่อนรับประทานอาหาร หากพบผู้ป่วยมือ เท้า ปาก ให้หยุดเรียนจนกว่าจะหาย และงดการคลุกคลีกับเด็กคนอื่น ทำความสะอาดของเล่น อุปกรณ์ด้วยน้ำยาฆ่าเชื้อ หรือน้ำยาซักผ้าขาวไฮเตอร์ผสมน้ำ ๑ : ๙ และตากแดดจัดๆ เพื่อฆ่าเชื้อโรค

๔. โรคมาลาเรีย เกิดจากเชื้อโปรโตซัว โดยมียุงก้นปล่อง ซึ่งมีแหล่งอาศัยในป่าเป็นพาหะนำโรค อาการป่วยจะมีอาการไข้สูงอาจมีอาการหนาวสั่นร่วมด้วยได้ต้องไปพบแพทย์เพื่อเจาะเลือดตรวจและรับการรักษาโดยเร็ว แต่หากได้รับการรักษาช้า อาจมีปัญหาทำให้เกิดอาการป่วยรุนแรง มีภาวะแทรกซ้อน ทำให้ป่วยเสียชีวิตได้ ปัจจุบันยังไม่มีวัคซีนที่จะใช้ในการป้องกันโรคนี้ วิธีการป้องกันหากเข้าไปในป่าให้มีการป้องกันตนเองไม่ให้ถูกยุงกัด เช่น การทายากันยุง การนอนในมุ้ง สวมเสื้อผ้าให้มิดชิด เป็นต้น

๕. โรคอาหารเป็นพิษจากเห็ดพิษ พบมากเป็นพิเศษในช่วงฤดูฝน ซึ่งสาเหตุเกิดจากประชาชนรับประทานเห็ดที่ขึ้นเองในป่า สวน ไร่ หรือเห็ดที่ขึ้นเองตามธรรมชาติ อาการที่สำคัญ ได้แก่ อาเจียน ปวดท้อง อุจจาระร่วง พิษบางชนิด ที่รุนแรง อาจทำให้เกิดตับวาย หัวใจล้มเหลว ไตวายและเสียชีวิต หากพบผู้ป่วยสงสัยเกิดจากเห็ดพิษ ทำให้อาเจียนออกให้มากที่สุดโดยการล้วงคอ หรือดื่มน้ำอุ่นผสมเกลือ หรือกินไข่ขาว แล้วนำส่งโรงพยาบาลทันที ดังนั้น ประชาชนจึงพึงระวังอย่ารับประทานเห็ดที่สงสัยหรือไม่แน่ใจ ควรรับประทานเฉพาะเห็ดที่แน่ใจเท่านั้น และหากเก็บเห็ดมาแล้วให้นำมาปรุงอาหารเลย ไม่ควรเก็บไว้นาน เพราะเห็ดจะเน่าเสียเร็วหรืออาจแช่ตู้เย็นไว้ได้ และห้ามกินเห็ดดิบๆ โดยเด็ดขาด

๖. โรคเลปโตสไปโรซิส (ฉี่หนู) เกิดจากเชื้อแบคทีเรีย ที่อยู่ในฉี่หนูหรือสัตว์เลี้ยง เช่น สุนัข สุกร โค กระบือ รวมทั้งสัตว์ป่าและสัตว์พื้นแทะที่เป็นสัตว์นำโรค เช่น หนู โดยเชื้อจะปะปนอยู่ในน้ำ และสิ่งแวดล้อมที่ชื้นแฉะ มีน้ำท่วมขัง อาการที่พบบ่อย ได้แก่ มีไข้สูงเฉียบพลัน ปวดศีรษะ ปวดกล้ามเนื้ออย่างรุนแรง โดยเฉพาะที่น่อง และโคนขา อาจมีอาการตาแดง คอแข็ง มักมีไข้ติดต่อกันหลายวันสลับกับระยะไข้ลดอาจมีผื่นที่เพดานปาก หรือมีจุดเลือดออกตามผิวหนังและเยื่อ ุระยะท้ายอาจมีตับและไตวาย ปอดอักเสบ กล้ามเนื้อหัวใจอักเสบ เป็นต้น ดังนั้น เมื่อมีอาการปวดศีรษะเฉียบพลัน มีไข้สูง ปวดกล้ามเนื้ออย่างรุนแรงหลังจากมีประวัติและพฤติกรรมเสี่ยงดังกล่าว ให้รีบไปพบแพทย์โดยด่วน เพราะฉะนั้น ประชาชนที่ลงทำนาควรสวมรองเท้าบูท หากมีบาดแผลให้ปิดให้สนิทก่อนและเมื่อเสร็จภารกิจให้รีบอาบน้ำฟอกสบู่ชำระร่างกาย

๗. โรคติดต่อทางอาหารและน้ำที่พบบ่อย คือ โรคอุจจาระร่วงเฉียบพลัน บิด ไทฟอยด์ อาหารเป็นพิษ ตับอักเสบ เป็นต้น สาเหตุเกิดจากรับประทานอาหารหรือดื่มน้ำที่มีเชื้อโรคปนเปื้อน รวมทั้งการรับประทานอาหารสุกๆ ดิบๆ หรือใช้น้ำที่ไม่สะอาดมาประกอบอาหาร รวมถึงการรับประทานอาหารที่ปรุงไว้นานข้ามมือ หรือเกิน ๖ ชั่วโมง ดังนั้น ควรรับประทานอาหารที่ปรุงสุกใหม่ๆ ไม่มีแมลงวันตอม ไม่ควรรับประทานอาหารค้างคืน หรือปรุงเสร็จมานานหลายชั่วโมง เพราะอาหารอาจบูดเน่า คีมน้ำสะอาด หรือน้ำบรรจุขวด ที่มีเครื่องหมาย อย. รับรองคุณภาพ เลือกซื้อน้ำแข็งที่ไม่มีตะกอน และไม่ควรรับประทานน้ำแข็งที่ใช้

/สำหรับ...

สำหรับแช่อาหารอื่น ก่อนรับประทานอาหารทุกครั้ง ควรล้างมือด้วยน้ำและสบู่ให้สะอาดเป็นนิสัย ถ่ายอุจจาระลงในส้วม และล้างมือทุกครั้งหลังถ่ายอุจจาระเสร็จ หากเป็นช่วงน้ำท่วม ไม่สามารถเข้าส้วมได้ ควรถ่ายอุจจาระลงในถุงพลาสติก แล้วใส่ปูนขาวจำนวนพอสมควรลงในถุงมัดปิดปากถุงให้แน่น แล้วใส่ถุงดำซ้อนอีกชั้นหนึ่ง ก่อนนำไปทิ้ง ไม่ควรถ่ายอุจจาระลงน้ำเด็ดขาด เพราะจะยิ่งเป็นการแพร่เชื้อโรค

ดังนั้น เพื่อเป็นการเตรียมการป้องกันและระมัดระวังโรคที่อาจเกิดขึ้นในช่วงฤดูฝน กองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดอำนาจเจริญ จึงขอประชาสัมพันธ์แจ้งเตือนให้ประชาชนรับทราบ และระมัดระวังโรคที่มาในช่วงฤดูฝนดังกล่าว

จึงประกาศมาให้ทราบโดยทั่วกัน

ประกาศ ณ วันที่ ๑๕ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๙

(นายเสนีย์ สัมเป็ยหวาน)
ผู้ว่าราชการจังหวัดอำนาจเจริญ
ผู้อำนวยการจังหวัด

ประกาศกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดอำนาจเจริญ
เรื่อง แจ้งเตือนโรคพืชที่ระบาดในช่วงฤดูฝน

ด้วยกรมอุตุนิยมวิทยาได้ออกประกาศการเริ่มต้นฤดูฝนของประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๖๙ ลงวันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๖๙ ว่าประเทศไทยได้สิ้นสุดฤดูร้อนและเริ่มต้นเข้าสู่ฤดูฝน ในวันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๖๙ เนื่องจากบริเวณประเทศไทยตอนบนมีฝนตกหนาแน่นครอบคลุมพื้นที่ส่วนใหญ่ของประเทศ ประกอบกับ ลมชั้นบนที่พัดปกคลุมประเทศไทยที่ระดับความสูง ประมาณ ๑.๕ กิโลเมตร ได้เปลี่ยนทิศเป็นลมตะวันตกเฉียงใต้ ซึ่งจะพัดนำความชื้นจากทะเลอันดามันเข้ามาปกคลุมบริเวณประเทศไทยอย่างต่อเนื่อง ส่วนลมชั้นบนที่ระดับความสูง ประมาณ ๑๐ กิโลเมตร ได้เปลี่ยนทิศเป็นลมฝ่ายตะวันออก ซึ่งถือว่าเป็นการเข้าสู่ฤดูฝนของประเทศไทยอย่างเป็นทางการในปีนี โดยฤดูฝนของประเทศไทยตอนบนจะสิ้นสุดประมาณกลางเดือนตุลาคม ซึ่งในช่วงเปลี่ยนฤดูจากฤดูร้อนเข้าสู่ช่วงฤดูฝน ความชื้นในอากาศสูง สภาพอากาศเย็น ทำให้เกิดการระบาดของเชื้อราทำความเสียหายแก่พืชผลทางการเกษตร ไม่ว่าจะเป็น ข้าว พืชผัก และพืชไร่ ดังนั้น เกษตรกรจึงควรเตรียมการป้องกันและเฝ้าระวังโรคพืชที่จะระบาดในช่วงฤดูฝน อันเกิดจากภาวะอากาศดังกล่าว ดังนี้

๑. ข้าว โรคพืชที่สำคัญ ได้แก่

๑.๑ โรคไหม้ข้าว (Rice blast disease) เกิดจากเชื้อรา *Pyricularia grisea* Sacc. สามารถเกิดได้ทุกระยะการเจริญเติบโต ตั้งแต่ระยะกล้า ระยะแตกกอ ระยะออกรวง (โรคไหม้คอรวง) มักพบในแปลงที่ต้นข้าวหนาแน่น ทำให้อับลม ลักษณะของโรค ใบมีแผลจุดสีน้ำตาลคล้ายรูปดา สีเทาตรงกลางแผลสามารถลุกลามและกระจายทั่วบริเวณใบ หากรุนแรงกล้าข้าวจะพุ่มตายได้ อาการคล้ายถูกไฟไหม้ การป้องกันควรสำรวจแปลงสม่ำเสมอ หว่านเมล็ดพันธุ์ในอัตราที่เหมาะสม คือ ๑๕-๒๐ กิโลกรัม/ไร่ และไม่ควรใส่ปุ๋ยไนโตรเจนสูงเกินไป ถ้าสูงถึง ๕๐ กิโลกรัม/ไร่ โรคไหม้จะพัฒนาอย่างรวดเร็ว ควรแบ่งแปลง ให้มีการระบายถ่ายเทอากาศที่ดี ปลูกเมล็ดพันธุ์ด้วยสารป้องกันกำจัดเชื้อรา เช่น คาซูกาไมซิน ไตรโคคลาโซล คาร์เบนดาซิม โพรคลอราซ ตามอัตราที่ระบุ ในแหล่งที่เคยมีโรคระบาดและพบแผลโรคไหม้ทั่วไป ๕ เปอร์เซ็นต์ของพื้นที่ใบ ควรฉีดพ่นสารป้องกันกำจัดเชื้อรา

๑.๒ โรคใบจุดสีน้ำตาล เกิดจากเชื้อรา *Bipolaris oryzae* (*Helminthosporium oryzae* Breda de Haan.) การแพร่ระบาดเกิดจากสปอร์ของเชื้อราปลิวไปตามลมและติดไปกับเมล็ด ลักษณะของโรคมีผลที่ใบข้าว พบมากในระยะแตกกอ มีลักษณะเป็นจุดสีน้ำตาล รูปกลมหรือรูปไข่ ขอบนอกสุดของแผลมีสีเหลือง การป้องกัน ควรใช้พันธุ์ต้านทานที่เหมาะสมกับสภาพท้องที่ ปรับปรุงดินโดยการไถกลบฟางหรือเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ดิน โดยการปลูกพืชปุ๋ยสด หรือปลูกพืชหมุนเวียน เพื่อช่วยลดความรุนแรงของโรค ปลูกเมล็ดพันธุ์ก่อนปลูกด้วยสารป้องกันกำจัดเชื้อรา/ไตรโคโรเดอร์มา

๒. พืชผัก โรคพืชที่สำคัญ ได้แก่

๒.๑ โรคเน่าคอดิน เกิดจากเชื้อรา *Phytophthora* sp. หรือโรคกล้าเน่าตาย โรคโคนเน่า เกิดจากเชื้อรา *Phytophthora Palmovora* มักเกิดกับแปลงเพาะกล้าของผักตระกูลผักกาดและกะหล่ำต่างๆ พริก มะเขือ มะเขือเทศ หรือเรียกได้ว่าผักทุกชนิดเป็นโรคนี้ ลักษณะของโรค ผักจะเริ่มเน่าที่โคนต้นเหนือระดับดินขึ้นมาเป็นผลสีน้ำตาล ทำให้ต้นกล้าหัก พับและเหี่ยวแห้งตายในที่สุด และมักเกิดกับแปลงปลูกกล้าที่แน่นทึบเกินไปและมีความชื้นสูง

๒.๒ โรคแอนแทรคโนส เกิดจากเชื้อรา *Colletotrichum lagenarium* ลักษณะของโรคมักเกิดกับใบ อาการจะเริ่มจากจุดดำน้ำหรือจุดสีเหลืองเล็กๆ ขึ้นก่อน แล้วขยายโตขึ้นอย่างรวดเร็ว ต่อมาแผลจะแห้งเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาลหรือดำ

การป้องกันโรคที่ดีโดยไม่ต้องใช้สารเคมีก็คือ ต้องเอาใจใส่เรื่องวิธีเพาะ การดูแลดิน การปฏิบัติบำรุงรักษา การระบายน้ำในแปลงปลูกอย่าให้ขังและ ควรใส่ปุ๋ยคอกให้มาก ให้ผักแข็งแรง มีความต้านทานโรค การรักษาความสะอาดแปลงผักโดยเก็บใบและถอนต้นทิ้งอย่าให้เป็นที่พักของโรคได้ การจัดระยะปลูกให้เหมาะสมไม่เบียดแน่นเกินไป มีการปลูกพืชสลับหมุนเวียนในแปลงปลูก โดยเลือกพืชที่ไม่ได้อยู่ในตระกูลเดียวกันหรือชนิดที่เป็นโรคติดต่อเดียวกัน

๓. พืชไร่ ได้แก่

๓.๑ มันสำปะหลัง โรคพืชที่สำคัญ ได้แก่

๑) โรคใบด่างมันสำปะหลัง (*Cassava mosaic disease: CMD*) เป็นโรคเชื้อไวรัส *Sri Lankan cassava mosaic virus (SLCMV)* อาการจะเห็นได้ชัดเจนที่ส่วนยอดและใบ โดยจะแสดงอาการใบด่าง ใบหงิกงอ เสียรูปทรง ลำต้นแคระแกร็น ส่วนหัวมันจะมีขนาดเล็กกว่าต้นมันสำปะหลังปกติ การแพร่ระบาด โดยการนำท่อนพันธุ์ที่เป็นโรคไปปลูก และแมลงพาหะคือ แมลงหวี่ขาวยวบ การป้องกันกำจัด ใช้พันธุ์ที่ปลอดโรค สำรวจแปลงอย่างสม่ำเสมออย่างน้อยสัปดาห์ละครั้ง เมื่อพบต้นที่เป็นโรคให้ถอนทำลายทิ้งนอกแปลง กำจัดแมลงพาหะ

๒) โรคหัวเน่าโคนเน่า เกิดจากเชื้อรา เชื้อรา *Phytophthora melonis* ลักษณะของโรค ใบเหลือง เหี่ยว และร่วง โคนต้นแสดงอาการเน่าเป็นสีน้ำตาลหรือดำ บางพันธุ์ เช่น พันธุ์หัวยวบ ๖๐ พบอาการโคนต้นบริเวณคอคอดินแตก เมื่อขุดดูพบหัวมันสำปะหลังเน่า ผ่าดูภายในเป็นสีน้ำตาล หากอาการรุนแรงไม่สามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตได้ การป้องกัน หากพื้นที่ปลูกเป็นดินดาน ควรไถระเบิดชั้นดินดาน และตากดินไว้ อย่างน้อย ๒ สัปดาห์ก่อนปลูก การเตรียมดินควรยกร่องให้สูง คัดเลือกสายพันธุ์ที่สมบูรณ์ปลอดโรค ใช้เชื้อราไตรโคเดมาทราวนำร่องก่อนปลูก สำรวจแปลง เผ่าระวังไม่ให้มีน้ำท่วมขัง กำหนดมาตรการเผ่าระวัง

๓.๒ ยางพารา โรคพืชที่สำคัญ ได้แก่

๑) โรคใบร่วงและฝักเน่า (*Phytophthora Leaf Fall and Pod Rot*) เกิดจากเชื้อรา *Phytophthora* โรคนี้มีกระบาดมากในสภาพอากาศเย็น ฝนตกชุก ความชื้นสูง หรือพื้นที่ที่อยู่ภายใต้อิทธิพลลมมรสุม ลักษณะของโรค ใบยาวร่วงพร้อมกันทั้งที่ยังมีสีเขียวสด มีรอยขีดดำ ขนาดและรูปร่างไม่แน่นอนอยู่บริเวณ ก้านใบกลาง รอยขีด มีหยดน้ำยางเกาะติดอยู่ เมื่อนำใบยาวที่เป็นโรคมาสะบัดเบาๆ ใบย่อยจะหลุดจากก้านใบทันที ส่วนใบที่ถูกเชื้อเข้าทำลายที่ยังไม่ร่วงจะเปลี่ยนเป็นสีเหลืองแกมส้ม แล้วแห้งคาต้นก่อนที่จะร่วง ฝักยาง ที่ถูกทำลายเปลือกเป็นรอยขีดดำน้ำ ต่อมาจะเน่าดำค้างอยู่บนต้น ไม่แตกและไม่ร่วงหล่นตามธรรมชาติ กรณีที่เกิดกับต้นยางอ่อนเชื้อราจะเข้าทำลายบริเวณยอดอ่อนก่อน ทำให้ยอดเน่า แล้วจึงลุกลามเข้าทำลายก้านใบและแผ่นใบทำให้ต้นยางยืนต้นตาย

๒) โรคเส้นดำ (*Black Stripe*) เกิดจากเชื้อรา *Phytophthora spp.* โรคนี้มีกระบาดมากในสภาพอากาศเย็น ฝนตกชุกความชื้นสูง หรือพื้นที่ที่อยู่ภายใต้อิทธิพลลมมรสุม ลักษณะของโรค บริเวณเหนือรอยกรีดในระยะแรก เปลือกจะเป็นรอยขีด ต่อมาจะเปลี่ยนเป็นรอยปุ่มสีดำหรือสีน้ำตาลขยายขึ้นลงเป็นเส้นตามแนวยีนของลำต้น เมื่อเดือนเปลือกออกดูจะพบรอยปุ่มสีดำนั้น เป็นลายเส้นดำบนเนื้อไม้ อาการขั้นรุนแรงทำให้เปลือกของหน้ากรีดบริเวณที่เป็นโรคปริเน่า มีน้ำยางไหลตลอดเวลาจนเปลือกเน่าหลุดไปในที่สุด เปลือกงอกใหม่เสียหาย กรีดซ้ำไม่ได้ อายุการให้ผลผลิตลดลงเหลือ ๘-๑๖ ปี ถ้าการเข้าทำลายของเชื้อไม่รุนแรง เปลือกจะเป็นปุ่มปม

/๓) โรคใบจุด...

๓) โรคใบจุดก้างปลา เกิดจากเชื้อรา *Corynespora cassiicola* ลักษณะของโรค แผลบนใบมี ๒ ลักษณะ เป็นจุดกลมทึบ สีน้ำตาลดำ ขอบแผลสีเหลืองและแผลลายก้างปลา ต่อมาใบจะร่วง สำหรับแผลบนกิ่งก้านเป็นรูปยาวรีตามความยาวของกิ่งก้าน กลางแผลจะดำ ต่อมากิ่งก้านจะแห้งตาย การป้องกัน ควรปลูกยางพันธุ์ต้านทานโรค ตัดแต่งกิ่งก้านและกำจัดวัชพืชในสวนยางให้โล่งเตียน เพื่อลดความชื้นและความรุนแรงของโรค ไม่ควรปลูกงา ถั่วเหลือง และมะละกอ ในพื้นที่ที่มีการระบาดของโรค เนื่องจากเป็นพืชอาศัยของโรค ใช้สารป้องกันกำจัดโรค

๓.๓ ไม้ผล (ทุเรียน) โรคพืชที่สำคัญ ได้แก่

โรครากเน่าโคนเน่า เกิดจาก เชื้อรา *Phytophthora Palmivora* พบทุเรียนมีอาการ ใบอ่อนแสดงอาการเหี่ยวเหลือง บริเวณแผลมีลักษณะฉ่ำน้ำ สีน้ำตาลอ่อน และเปลี่ยนเป็นสีดำตายนิ่งคล้าย น้ำร้อนลวก บริเวณลำต้นพบคราบน้ำบนผิวเปลือก รากผอมมีลักษณะเปลือกอ่อน และเปื่อยยุ่ยเป็นสีน้ำตาล คำนะนำป้องกันกำจัด หมั่นสำรวจสวนอย่างสม่ำเสมอ และไม่ควรถวายให้น้ำท่วมขังในสวน หากมีน้ำท่วม ควรรีบระบายออกหลีกเลี่ยงการกระทำที่ทำให้รากหรือลำต้นเกิดแผล ทำความสะอาดเครื่องมือก่อนนำไปใช้ใหม่ ทุกครั้งและตัดแต่งกิ่งหรือลำต้นส่วนที่เป็นโรคไปเผาทำลาย ดังนั้น เพื่อเป็นการเตรียมการป้องกันและเผื่อระวัง โรคพืชที่ระบาดในช่วงฤดูฝน และภาวะฝนทิ้งช่วง กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดอำนาจเจริญ จึงประชาสัมพันธ์แจ้งเตือนให้ประชาชนรับทราบ และเผื่อระวังการระบาดของโรคพืชในช่วงฤดูฝน พร้อมทั้งวางแผนเตรียมความพร้อมในการเพาะปลูกในห้วงที่คาดว่าจะเกิดภาวะฝนทิ้งช่วงดังกล่าวด้วย

จึงประกาศมาให้ทราบโดยทั่วกัน

ประกาศ ณ วันที่ ๑๕ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๙

(นายเสนีย์ สัมเขียวหวาน)
ผู้ว่าราชการจังหวัดอำนาจเจริญ

ผู้อำนวยการจังหวัด

ประกาศกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดอำนาจเจริญ
เรื่อง แจ้งเตือนโรคระบาดในสัตว์ที่มาในช่วงฤดูฝน

ด้วยกรมอุตุนิยมวิทยาได้ออกประกาศการเริ่มต้นฤดูฝนของประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๖๙ ลงวันที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๖๙ ว่าประเทศไทยได้สิ้นสุดฤดูร้อนและเริ่มต้นเข้าสู่ฤดูฝน ในวันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๖๙ เนื่องจากบริเวณประเทศไทยตอนบนมีฝนตกหนาแน่นครอบคลุมพื้นที่ส่วนใหญ่ของประเทศ ประกอบกับ ลมชั้นบนที่พัดปกคลุมประเทศไทยที่ระดับความสูง ประมาณ ๑.๕ กิโลเมตร ได้เปลี่ยนทิศเป็นลมตะวันตกเฉียงใต้ ซึ่งจะพัดนำความชื้นจากทะเลอันดามันเข้ามาปกคลุมบริเวณประเทศไทยอย่างต่อเนื่อง ส่วนลมชั้นบนที่ระดับความสูง ประมาณ ๑๐ กิโลเมตร ได้เปลี่ยนทิศเป็นลมฝ่ายตะวันออก ซึ่งถือว่าเป็นการเข้าสู่ฤดูฝนของประเทศไทยอย่างเป็นทางการในปีี้ โดยฤดูฝนของประเทศไทยตอนบนจะสิ้นสุดประมาณกลางเดือนตุลาคม ลักษณะอากาศจะแปรปรวนทั้งอากาศร้อนอบอ้าวทั่วไป และฝนฟ้าคะนองในบางวัน อากาศเช่นนี้จะส่งผลกระทบต่อสัตว์เลี้ยง ไม่ว่าจะเป็นสัตว์ปีก สัตว์กบคู้ และสัตว์น้ำ อาจปรับตัวไม่ทันต่อสภาพอากาศที่แปรปรวนทำให้เกิดโรคต่างๆ ได้ง่าย หากดูแลไม่ดีและสภาพแวดล้อมไม่เหมาะสม ส่งผลให้สัตว์ที่เกษตรกรเลี้ยงเกิดเจ็บป่วย และล้มตาย เกษตรกรจึงควรเตรียมการป้องกันและเฝ้าระวังโรคระบาดในสัตว์อันอาจเกิดขึ้นได้ในช่วงที่มีสภาพอากาศเปลี่ยนแปลง ซึ่งโรคระบาดในสัตว์ที่มักจะพบบ่อยในช่วงฤดูฝน มีดังนี้

๑. สัตว์ปีก เช่น เป็ด ไก่ โรคที่ต้องระวังเป็นพิเศษ ได้แก่ โรคไข้หวัดนก และโรคหลอดลมอักเสบติดต่อ ที่อาจสร้างความสูญเสียให้กับสัตว์ปีกเป็นจำนวนมาก อาการที่พบได้ คือ คอตก คอบิด หายใจเสียงดัง หรืออาจมีน้ำมูกไหลได้

๒. สัตว์กบคู้ ได้แก่ โค กระบือ แพะ แกะ มักมีปัญหาเรื่องท้องอืด ท้องเสีย จากการกินหญ้าอ่อนที่เพิ่งแตกยอด เมื่อได้รับน้ำฝนเข้าไปเป็นจำนวนมาก เพราะสัตว์จะกินแต่ฟาง หรือหญ้าแห้งตลอดในช่วงฤดูแล้ง นอกจากนี้ ยังมีโรคหวัด โรคล้มปัสสิน โรคปอดบวม โรคคอบวม โรคปากและเท้าเปื่อย ในส่วนของสุกร ต้องระวังโรคปากและเท้าเปื่อย โรคพาร์อาร์เอส และโรคอหิวาต์แอฟริกาสุกร โดยจะแสดงอาการ ซึม เบื่ออาหาร หายใจลำบาก มีไข้ ไอหรือจาม ตัวแดง หรือท้องเสีย และอาจมีการแท้งลูกได้ วิธีการป้องกัน เกษตรกรควรต้องดูแล ให้ความสำคัญกับการจัดการโรงเรือนหรือคอกสัตว์ที่ดีมีหลังคา ป้องกันฝน ลม และละอองฝน ได้เป็นอย่างดี หรือจัดเตรียมสถานที่ให้สัตว์สามารถหลบฝนได้มีการจัดเตรียมน้ำ อาหาร ยา และเวชภัณฑ์ให้พร้อม เพื่อเสริมสร้างให้สุขภาพสัตว์แข็งแรง ไม่เจ็บป่วยได้ง่าย โดยหากพบสัตว์ป่วยผิดปกติหรือแสดงอาการดังกล่าว ให้ปรึกษาเจ้าหน้าที่ปศุสัตว์หรือสัตวแพทย์ในพื้นที่ โดยทันที

๓. สัตว์น้ำ การเฝ้าระวังปลาในกระชังช่วงหน้าฝนต้องระมัดระวังเรื่อง คุณภาพน้ำเปลี่ยนแปลงกะทันหัน ซึ่งทำให้ปลาเกิดความเครียดและน็อกน้ำได้ง่าย ควรหมั่นสังเกตพฤติกรรมกินอาหาร ลดหรืองดให้อาหารในวันฝนตกหนัก และเสริมวิตามินซี เพื่อเพิ่มภูมิคุ้มกัน มีรายละเอียด ดังนี้

๑) การจัดการอาหารและพฤติกรรมปลา

(๑) ลดปริมาณอาหาร ช่วงฝนตกอุณหภูมิของน้ำจะลดลงอย่างกะทันหัน ส่งผลให้ปลากินอาหารน้อยลง ควรลดปริมาณอาหารลงเหลือครึ่งหนึ่ง หรือ งดให้อาหารชั่วคราว ในวันที่ฝนตกหนัก

(๒) เสริมวิตามินซี ผสมในอาหารให้ปลากิน เพื่อช่วยลดความเครียดและเสริมสร้างภูมิคุ้มกันโรค

/๓) สังก...

(๓) สังเกตอาการผิดปกติ หากพบปลาลอยหัวขึ้นมาสูบอากาศ ว่ายน้ำเชื่องซึม หรือ มีบาดแผล/เลือดออกตามลำตัว ให้รีบแยกปลาป่วยออกและปรึกษาผู้เชี่ยวชาญ

๒) การดูแลคุณภาพน้ำ

(๑) การน็อกน้ำ (อุณหภูมิและออกซิเจนเปลี่ยน) น้ำฝนที่ชะล้างหน้าดินลงมาทำให้น้ำขุ่นและค่าความเป็นกรด - ด่าง (pH) เปลี่ยนแปลง หากเกิดฝนตกหนักต่อเนื่อง ควรใช้เครื่องตีน้ำเพื่อช่วยทำให้น้ำผสมกันได้ดีขึ้น ป้องกันการแบ่งชั้นของน้ำ และเพิ่มออกซิเจน

(๒) การไหลเวียนของน้ำ ฝนที่ตกชุกมักพัดพากิ่งไม้ เศษขยะ หรือโคลนมาอุดตันตาข่ายกระชัง ทำให้การหมุนเวียนของน้ำแย่ลง ควรหมั่นใช้แปรงทำความสะอาดกระชังและตาข่ายอย่างสม่ำเสมอ

๓) การเฝ้าระวังโรค

โรคที่มีระบาดในหน้าฝน ได้แก่ โรคที่เกิดจากแบคทีเรียและปรสิต (เช่น ปลิงใสเห็บกระชัง) เกษตรกรสามารถป้องกันเบื้องต้นโดยการหมั่นตรวจสอบสุขภาพปลาอย่างใกล้ชิด และรักษาความสะอาดบริเวณกระชังอยู่เสมอ โดยหากพบปลาป่วยผิดปกติหรือแสดงอาการดังกล่าว ให้ปรึกษาเจ้าหน้าที่จากสำนักงานประมงจังหวัดอำนาจเจริญ ศูนย์วิจัยและพัฒนาสัตว์น้ำจืดอำนาจเจริญ และประมงอำเภอในพื้นที่ โดยทันที

ดังนั้น เพื่อเป็นการเตรียมการป้องกันและเฝ้าระวังโรคระบาดในสัตว์ที่อาจเกิดขึ้นในช่วงฤดูฝน กองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดอำนาจเจริญ จึงประชาสัมพันธ์แจ้งเตือนให้ประชาชนรับทราบและเฝ้าระวังโรคระบาดในสัตว์ที่มาในช่วงฤดูฝนดังกล่าว

จึงประกาศมาให้ทราบโดยทั่วกัน

ประกาศ ณ วันที่ ๑๕ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๔

(นายเสนีย์ สัมเชื้อหวาน)
ผู้ว่าราชการจังหวัดอำนาจเจริญ

ผู้อำนวยการจังหวัด